Dosarul nr. 21r-377/24 Judecător: Aurelia Pleșca
nr. electronic 1-23105294-02-21r-22022024 Judecătoria Anenii Noi, sediul *****

D E C I Z I E

10 iunie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa pe:

Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Silvia Cecan

Judecătorii Denis Băbălău

Vitalie Budeci

Judecând în ordine de recurs, recursul condamnatului Sîrbu Teodor, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul ***** din 29 decembrie 2023, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Sîrbu Teodor împotriva administraţiei instituţiei penitenciare nr. 8 ***** referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Procedura de înștiințare a părților a fost îndeplinită.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de recurs, 22 februarie 2024-10 iunie 2025.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,-

A C O N S T A T A T:

1. La 21 iulie 2023, condamnatul Sîrbu Teodor a înaintat, judecătorului de instrucţie, plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, cu reducerea pedepsei potrivit prevederilor legale.
2. Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul ***** din 29 decembrie 2023, s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Sîrbu Teodor împotriva administraţiei instituţiei penitenciare nr. 8 ***** referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

3. Nefiind de acord cu încheierea judecătorului de instrucție, condamnatul Sîrbu Teodor a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului și casarea încheierii.
4. În motivarea recursului s-a invocat că încheierea instanței de fond este neîntemeiat și adoptată pripit, or instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele invocate în plîngere.
5. Examinând recursul, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul condamnatului Sîrbu Teodor, cu casarea încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul ***** din 29 decembrie 2023 și remiterea cauzei la rejudecare, din motivele expuse infra.
6. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
7. La fel, conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.
8. În conformitate cu dispozițiile art. 449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.
9. În continuare, Colegiul penal constată că prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 24 mai 2021, prin care s-a decis admiterea apelului procurorului şi apelului părţii vătămate, cu casarea sentinţei Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 27 decembrie 2019 în partea individualizării pedepsei, fiind pronunţată o nouă hotărâre în această parte prin care: lui Sîrbu Teodor recunoscut culpabil în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, prin aplicarea art. 70 alin. (3^1) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani şi 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.
10. Tot el, la 12.10.2022 prin sentinţa Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani a fost recunoscut vinovat în comiterea ifracţiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d), 186 alin. (2) lit. b), c), d), 186 alin. (2) lit. b), c), 186 alin. (2) lit. b), c), 84

alin. (1), 85 Cod penal al RM la 6 ani 6 luni privaţiune de libertate în penitenciar de tip semiînchis.

11. La 21 iulie 2023, condamnatul Sîrbu Teodor a înaintat, judecătorului de instrucţie, plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, cu reducerea pedepsei potrivit prevederilor legale.

12. Iar, prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul ***** din 29 decembrie 2023, s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Sîrbu Teodor împotriva administraţiei instituţiei penitenciare nr. 8 ***** referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

13. Colegiul penal analizînd materialele cauzei reține că soluția judecătorului de instrucție este pripită și nemotivată.

14. În conformitate cu prevederile art. 473^2 alin. (1)-(5) din Codul de procedură penală, „alin. (1) plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul ori, după caz, din care a fost eliberat. Alin. (2) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin. (1) trebuie să conţină datele privind perioada si locul detenţiei, precum si descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi, copiile plângerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, si răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. Alin. (2^1) În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerinţelor prevăzute la alin. (2), judecătorul de instrucţie stabileşte condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. Alin. (2^2) Dacă condamnatul îndeplineşte în termen toate cerinţele din încheierea judecătorului de instrucţie, plângerea se consideră depusă la data prezentării iniţiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă. Alin. (2^3) Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de

judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: lit. a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; lit. b) există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; lit. c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin. (5); lit. d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; lit. e) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima. Alin. (2^4) Încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părţi în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoştinţă de aceasta. Alin. (2^5) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute la alin. (2^3) lit. a)-c) exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu acelaşi obiect. Alin. (3) Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. Alin. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. Alin. (5) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie”.

15. În condiţiile art. 473^3 alin. (2)-(3) din Codul de procedură penală, „alin. (2) sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. Alin. (3) pentru examinarea plângerii, reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare prezintă instanţei de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretenţiile invocate de condamnat în plângere, cu menţionarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condiţiilor de detenţie contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului si a materialelor anexate la acesta se

înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare”.

16. Subsecvent, raportând prevederile legale nominalizate supra la materialele cauzei Colegiul reține că instanța de fond pripit a considerat plîngerea condamnatului neîntemeiată, or din conținutul actului judecătoresc se atestă că instanța a preluat în mod independent doar alegațiile menționate de reprezentatul instituției penitenciare, punând la baza încheierii în exclusivitate doar raportul instituției penitenciare, care de fapt descrie la general condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 8 *****, însă nu a verificat în mod individual în ce condiții s-a deținut condamnatul Sîrbu Teodor, dacă aspectele invocate în plîngere corespund sau nu adevărului, relevant fiind și faptul că pe de o parte condamnatul invocă condiții de detenție inumane, iar pe de altă parte normele legale ce guvernează raporturile în speță indică expres că sarcina probațiunii îi revine instituției penitenciare.

17. Mai mult, deși instanța respinge plîngerea ca neîntemeiată, în parte descriptivă a încheierii reține că condamnatul nu a descris condițiile de detenție precare în care s-a deținut, instanța omite să ofere apreciere circumstanțele descrise în plîngere și anume, că Sîrbu Teodor s-a deţinut în condiţii rele în Penitenciarul nr. 8 *****, or după cum invocă recurentul, nu i-a fost asigurat metrajul necesar pentru trai şi nici iluminare suficientă fiind în stare insalubră. În celule este frig şi nu sunt asigurate cu căldură suficientă pentru timpul rece a anului. În toate celulele sunt improvizate sobe. De asemenea, face referire şi la faptul că apa nu este potabilă şi are miros şi gust de motorină. În zona locativă sunt butelii de gaz care sunt dotate cu semnalizator de gaz. În penitenciar nu sunt celule pentru carantină şi deţinuţii sunt plasaţii în izolator. Examinarea medicală este neconfidenţială, dacă sunt persoane la dietă pentru ei mâncare nu este.

18. Totodată, Colegiul consideră că plîngerea în speță urma a fi examinată în mod individual, prin verificare și ulterior aprecierea condițiilor în care s-a deținut anume condamnatul în speță, ci nu să rețină în mod independent doar concluziile expuse în Raportul instituției penitenciare.

19. CEDO, în speța Luka contra României a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiţiei. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei” obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61). Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi

incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

20. Din interpretarea art. 6 al CEDO, pronunțarea de către instanţele judecătoreşti a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanţiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligaţiunea instanţei judecătoreşti de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerinţelor acţiunii, precum şi argumentelor invocate de către părţi întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

21. Colegiul penal în ordine de recurs, nu este în drept să administreze probe suplimentare, necesare pentru adoptarea unei hotărâri legale şi neîntemeiate, cu pronunţarea asupra tuturor motivelor din plângere, motiv pentru care, recursul urmează a fi admis, încheierea contestată urmînd a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanţa de fond în alt complet de judecată.

22. Reieșind din cele sus-indicate, conducându-se de art. 449 alin. (1) pct. 2 lit. c) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Centru, -

D E C I D E:

Admite recursul condamnatului Sîrbu Teodor declarat împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul ***** din 29 decembrie 2023.

Casează încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul ***** din 29 decembrie 2023, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată plângerea condamnatului Sîrbu Teodor împotriva administraţiei instituţiei penitenciare nr. 8 ***** referitor la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale și remite cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Silvia Cecan

Judecătorii: Denis Băbălău

Vitalie Budeci